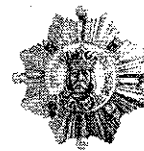

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2574 din 06.05 2020

La nr. 164 din 21.04.2020

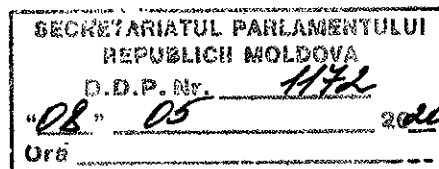
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală – art.16, 19; Legea nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău – art.7, 10).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6488 din 06.05.2020

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală – art.16, 19; Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău – art.7, 10)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul *"[...] asigurării continuității activității consilierilor locali în situația excepțională în speță, precum și în cazul altor eventual situații similare precum - epidemiile, epifitotiile, epizotiile, precum și întru reprezentarea intereselor locuitorilor satului, comunei, orașului sau municipiilor în aceste perioade, este inerentă modificarea cadrului normativ ce ar prevedea, desfășurarea cu celeritate și în maximă siguranță, a ședințelor consiliilor locale."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și a Legii nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău, prin instituirea unei proceduri noi de desfășurare a ședințelor consiliului local, respectiv municipal - prin mijloace electronice, printr-o platformă on-line de videoconferință.

În acest sens, autorul a precizat că, *"[...] prin adoptarea proiectului de lege se va asigura un cadru normativ mai flexibil, adaptat la nevoile societății pentru funcționarea autorităților administrației publice. În acest sens, va fi asigurată posibilitatea adoptării deciziilor pe timp de criză și continuarea gestiunii activităților localităților prin desfășurarea ședințelor consiliilor locale. Or, stagnarea proiectelor locale poate avea repercusiuni negative asupra localităților, pe perioade îndelungate."*

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele autorităților administrației publice de a beneficia de un cadru normativ perfecționat referitor la implementarea mecanismului de desfășurare a ședințelor cu ajutorul mijloacelor tehnice, în regim on-line, prin platformele de videoconferință, astfel încât să fie asigurată posibilitatea adoptării deciziilor pe timp de criză și continuarea gestiunii activităților localităților, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințe art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *“Implementarea normelor propuse necesită cheltuieli financiare legate de asigurarea procesului de desfășurare a ședințelor consiliilor locale, respectiv al municipiului Chișinău, cu ajutorul mijloacelor tehnice, în regim on-line, prin platformele de videoconferință.*

Potrivit stipulărilor proiectului, organele executive ale administrației publice locale de nivelul al doilea și cele ale orașului cu statut de municipiu și/sau raion vor întreprinde măsurile necesare pentru implementarea prezentei legi, din contul bugetului autorității administrației publice locale respective.”.

Cu toate acestea, nota informativă nu conține date/informații concrete referitor la o estimare aproximativă a cheltuielilor ce urmează a fi suportate de către autoritățile publice locale pentru implementarea normelor propuse prin proiect. Respectiv, pentru ca proiectul să nu aibă un caracter declarativ, se impune completarea notei informative în acest sens cu date concrete, din care rezultă că autoritățile publice locale dispun de resurse bugetare suficiente, iar aplicarea prevederilor proiectului nu va constitui o povară financiară asupra bugetelor locale.

Având în vedere caracterul preponderent financiar al prevederilor formulate, pentru adoptarea acestuia este necesar ca modificările propuse să fie acceptate de Guvern. Or, potrivit art.131 din Constituție, care statuează că *“(4) Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern. (6) Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”.*

Astfel, urmare a faptului că implementarea proiectului va condiționa cheltuieli bugetare, ceea ce generează alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul autorității administrației publice locale, este necesar consultarea autorităților implicate direct în soluționarea problemelor incluse în proiect, și anume - Congresul Autorităților Locale din Moldova și Ministerul Finanțelor.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *“textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigo

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea autorităților administrației publice locale privind desfășurarea ședințelor consiliilor locale prin utilizarea mijloacelor tehnice, în regim on-line, prin platformele de videoconferință, asigurînd, astfel, implementarea sistemului de vot electronic în consiliile locale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament în scopul asigurării continuității activității consilierilor locali în situația excepțională în speță, precum și în cazul altor eventual situații similare precum - epidemiile, epifitotiile, epizotiile, precum și întru reprezentarea intereselor locuitorilor satului, comunei, orașului sau municipiilor în aceste perioade, este inerentă modificarea cadrului normativ ce ar prevedea, desfășurarea cu celeritate și în maximă siguranță, a ședințelor consiliilor locale.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

De asemenea, nota informativă nu conține date/informații concrete referitor la o estimare aproximativă a cheltuielilor ce urmează a fi suportate de către autoritățile publice locale pentru implementarea normelor propuse prin proiect. Respectiv, pentru ca proiectul să nu aibă un caracter declarativ, se impune completarea notei informative în acest sens cu date concrete, din care rezultă că autoritățile publice locale dispun de resurse bugetare suficiente, iar aplicarea prevederilor proiectului nu va constitui o povară financiară asupra bugetelor locale.

Totodată, urmare a faptului că implementarea proiectului va condiționa cheltuieli bugetare, ceea ce generează alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul autorității administrației publice locale, este necesar consultarea autorităților implicate direct în soluționarea problemelor incluse în proiect, și anume - Congresul Autorităților Locale din Moldova și Ministerul Finanțelor.

06.05.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, *Inspector principal*

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'X. Vameș', written in a cursive style.

